

KANSANHUOLTOMINISTERIÖN SEKÄ
KULKULAITOSTEN JA YLEISTEN TÖIDEN MINISTERIÖN 2. 2. 1942 ANTAMAT
RAKENNUSTÖISSÄ TARVITTAVIEN

MAALIAINEIDEN

SÄÄNNÖSTELYÄ JA KÄYTTÖÄ KOSKEVAT
MÄÄRÄYKSET

HELSINGISSÄ 1942

Pellavaöljyvernissan valmistus on viime vuotena ollut vain noin $\frac{1}{10}$ v. 1939 käytetystä määrästä. Hartsioöljyvernissaa ei myöskään, kuten tiedetään, saada hankitaksi lähimaankaan tarvittavaa määrää. Kumpaakin vernissavalmistetta on senvuoksi harkiten käytettävä eri töiden erilaisten vaatimusten mukaisesti. Rakennustoissa voidaan toistaiseksi myöntää pellavaöljyvernissaa ainoastaan ulkoikkunoiden ja ovien sekä rautaosien sivelyä varten vähäinen määrä, ja vain poikkeustapauksissa permantojen sekä elintarvemyymälöiden seinien alaosien ja kalustojen maalaukseen. Puusepäntehtaille ovien ja ikkunoiden öljyämiseen ei enää voida vernissan ostolupia antaa, joten tehtaiden täytyy lähettää tuotteensa rakennuksille ilman pohjustussivelyä. Yksityisille ikkunakitin valmistajille ei myöskään myönnetä vernissaa. Tehdasmaisesti valmistettua kittiä on toistaiseksi vielä saatavissa kauppoista. Koska kitin valmistukseen käytettävien pellavaöljyjätteiden saanti on myös hyvin rajoitettua, kehoitetaan rakennuttajia jo nyt, mikäli mahdollista, suunnittelemaan ikkunalasit puulistoilla kiinnitettäväksi, etteivät myöhemmin, kitin loppuessa, joutuisi vaikeuksiin.

Kun siis sekä eri vernissatuotteita että niistä valmistettuja valmiita värejä ei ole saatavissa kuin murtoosa tarvittavasta määrästä, on rakentajien ja maalarin suunniteltava työnsä sen mukaan.

Kaunneuseikat ja makuasiat eivät missään tapauksessa saa olla määräämässä öljyvärimaalauksen välttämättömyyttä nykyisenä aikana, vaan on sellaiset työt jätettävä toistaiseksi kokonaan maalaamatta. Liima- ja muita vesisekaisia värejä on käytettävä missä niitä suinkin voidaan käyttää. Puiset sisäkatot ja laudoitukset on jätettävä toistaiseksi maalaamatta. Sisäövet ja kiinteät kalustot kestävät hyvin jonkun vuoden kerran maalauksella tai öljyämisellä.

Ulkoseinämaalauksiin ei voida ensinkään antaa maalauksöljyä.

Tämän vuoksi on puurakennusten ulkolaudoitus parempi tehdä sahatusta laudasta, joka voidaan maalata kivennäisvärillä, esim. kvartsitti ym. Höylättyihin pintoihin ovat karbolineumin tai xylamonin tapaiset kylästysaineet tarkoituksen mukaisia.

Kansanhuoltoministeriö on oikeuttanut Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön rakennusasiain osaston rakennustoimiston antamaan ostoluvat rakennustoissa tarvittavalle vernissalle, hartsioöljyvernissalle ja tärpätille. Pienempiin korjaustöihin antavat ostolupia, kuten tähänkin asti, kansanhuoltopiirit sekä Helsingin kaupungin kansanhuoltolautakunta, soveltaen harkinnan mukaan allaselostettuja määräyksiä. Valmiitten värien jakelu on jätetty tehtaitten huoleksi niille annettujen määräysten mukaan.

Että rakentajat ja maalarinammatin harjoittajat ym. maaliaineiden tarvitsijat olisivat selvillä, minkälaisiin töihin (ja kuinka paljon) maaliaineita korkeintaan voidaan jakaa ja että jakoperusteet ja jaettavat määrät koko maassa olisivat samankaltaiset, saattavat Kansanhuoltoministeriön kemiallisen teollisuuden toimisto ja Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön rakennusasiain osaston rakennustoimisto asianomaisien tietoon ja noudatettavaksi seuraavaa:

Anomusohjeet.

Maaliaineanomukset on tehtävä kirjallisesti. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön rakennusasiain osaston rakennustoimistolle osoitetaan vernissan, hartsioöljyvernissan ja tärpätin ostolupa-anomukset. Kai-

kista tehdasmaisesti valmistetuista väreistä ja lakoista tehdään anomus jollekin väritehtaalle näiden omilla kaavakkeilla. Kummassakin tapauksessa on anomukseen liitettävä kansanhuoltolautakunnan todistus siitä, että sanottu työpaikka on olemassa, että anomuksessa mainitut pinta-ala ym. tiedot pitävät paikkansa ja että sanottuun tarkoitukseen ei muualta ole anottu maaliaineita. Anomuksen voi tehdä joko rakennuksen tai huoneiston omistaja tai maalaustyön suorittaja, jonka on tällöin anomukseen liitettävä rakennuttajan todistus siitä, että k.o. työt on annettu hänen tehtäväkseen. Anomuksessa on mainittava, missä vaiheessa rakennustyö on ja minä aikana on tarkoitus suorittaa maalaustyöt. Määrättyyn työhön myönnettyjä aineita ei saa käyttää jonkun toisen työn suoritukseen, mikäli ei erikoistapauksissa tähän lupaa anneta. Anoja saa itse valita, ottaako hän maalausöljyjä ja tärpähtiä vaiko tehdasmaisesti valmistettuja värejä tai lakkoja.

Anomuksessa on lisäksi ilmoitettava:

- 1) ikkunoiden aukkojen korkeus ja leveys sekä kappalemäärä;
- 2) ovista samat tiedot kuin ikkunoista; lisäksi on eroitettava ulko- ja sisäövet toisistaan;
- 3) permannoista ilmoitetaan huoneluku ja neliömetrimäärä; jalkalistat voidaan yhdistää neliömetrimäärään;
- 4) keittiö-, myymälä- ym. kalustoista on ilmoitettava sellaiset tiedot, joko kappalemäärät tai neliömetrimäärät, että niiden perusteella voidaan arvioida ainemenekki;
- 5) rautaosista kuten kaiteista, paloportaista, radiaattoreista, vesisäiliöistä ym. joko pituus- tai neliömetrimäärät, niin että annettujen tietojen perusteella voidaan arvioida ainemenekki;
- 6) seinäpintoihin maaliaineita anottaessa on ilmoitettava neliömetrimäärien lisäksi pohjan laatu. Erikoistarpeisiin anottaessa on esitettävä sellaiset yksityistiedot, että niiden perusteella voidaan ratkaista tarkoituksen välttämättömyys ja arvioida ainemenekki.

Maaliaineiden arvioitu menekki ja sen laskemisperusteet.

Kun maaliaineiden menekki vaihtelee huomattavasti, johtuen maalattavan pinnan laadusta ja maaliaineen paksuudesta, niin on kulutusta arvioitaessa tyydyttävä keskimääräislaskelmaan.

Kuten aikaisemmin selostetuista maaliaineiden anomusohjeista jo selviää, noudatetaan seuraavassa ainemenekkilaskelmassakin perustena ikkunoita ja ovia arvosteltaessa reikäneliometriä (laskettuna uurremitoista) eikä kuten tavallisesti pintalaskelmaa. Lattioita, kattoja, seiniä ym. sellaisia töitä arvioitaessa käytetään pintaneliometriä. Harkinnan mukaan voidaan myöntää korkeintaan seuraavassa mainitut ainemäärät neliometriä kohti. Ainemenekkilaskelmissa mainittu maalausöljy tarkoittaa yleensä hartsioöljyvernissaa, mutta voi rakennustoimisto kuitenkin antaa, mikäli katsotaan tarpeelliseksi, jonkun osan siitä myös pellavaöljyvernissana.

Seuraavassa on A-kirjaimella merkitty se maaliainemenekki, jonka mukaan Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön rakennusasiain osaston rakennustoimisto antaa ostolupia, kun taas B-kirjaimella on merkitty ne väri- ja lakkamäärät, joita tehtaiden on käytettävä perustana myydessään valmisteitaan rakennusmaalauksiin. Kansanhuoltoministeriön kemiallisen teollisuuden toimisto antaa väritehtaille tarkemmat määräykset siitä, minkälainen kokoomus on rakennusmaalauksiin käytettävillä väreillä ja lakoilla oleva.

I. Ikkunat.

Puurakennuksissa.

- A. Sisäpuolet: 1 kert. öljyvärikäsittely.
Ulkopuolet: 2 kert. öljyvärikäsittely.
Reikäneliometriä kohti voidaan myöntää:
180 g maalausöljyä.
20 „ tärpättiä.

- B. Sisäpuolet: 1 kert. sisäväri- tai lakkakäsittely.
Ulkopuolet: 2 kert. ulkoväri- tai lakkakäsittely.
Reikäneliometriä kohti voidaan myöntää:
500 g sisäväriä tai 125 g sisälakkaa.
200 „ ulkoväriä tai 75 g ulkolakkaa.

Kivirakennuksissa.

- A. Sisäpuolet: 1 kert. öljyvärikäsittely.
Ulkopuolet: 2 kert. öljyvärikäsittely.
Reikäneliometriä kohti voidaan myöntää:
240 g maalausöljyä.
25 „ tärpättiä.

- B. Sisäpuolet: 1 kert. sisäväri- tai lakkakäsittely.
Ulkopuolet: 2 kert. ulkoväri- tai lakkakäsittely.
Reikäneliometriä kohti voidaan myöntää:
400 g sisäväriä tai 125 g sisälakkaa ja 100 g sisäväriä.
200 g ulkoväriä tai 75 g ulkolakkaa.

II. Ovet.

1. Ulko-ovet.

- A. 2 kert. öljy- tai öljyvärikäsittely.
Reikäneliometriä kohti voidaan myöntää:
580 g maalausöljyä.
- B. 2 kert. ulkoväri- tai lakkakäsittely.
Reikäneliometriä kohti voidaan myöntää:
600 g ulkoväriä tai 380 g ulkolakkaa.

2. Sisäovet.

- A. 1 kert. öljy- tai öljyvärikäsittely.
Reikäneliometriä kohti voidaan myöntää:
200 g maalausöljyä.
20 „ tärpättiä.
- B. 1 kert. sisäväri- tai lakkakäsittely.
Reikäneliometriä kohti voidaan myöntää:
500 g sisäväriä tai 220 g sisälakkaa.

III. Permannot ja jalkalistat.

- A. 1 kert. öljy- tai öljyvärikäsittely.
Neliometriä kohti:
90 g maalausöljyä.
5 „ tärpättiä.
- B. 2 kert. permantolakka- tai permantolakkavärikäsittely on sallittu ainoastaan *sairaaloissa*.
Neliometriä kohti:
150 g permantolakkaa tai 500 g permantolakkaväriä;
muissa *yleisissä laitoksissa* 1 kert. käsittely.
Neliometriä kohti:
90 g permantolakkaa tai 150 g permantolakkaväriä.

IV. Kalustot.

- A. 1 kert. öljy- tai öljyvärikäsittely.
Neliometriä kohti:
80 g maalausöljyä.
10 „ tärpättiä.
- B. 1 kert. sisävärikäsittely.
Neliometriä kohti:
165 g sisäväriä.

V. Elintarvikemyymälät. (Kalustoihin ja seiiniin n. 2 m korkeudelle).

1. Puurakennuksissa.

- A. Puiset seinät ja raakalautakatot verhotaan pahlalla, seinien alaosa (n. 2 metriä) liima- ja 1 kert. öljyvärikäsittely. Katot ja seinien yläosat liimavärikäsittely.

Neliometriä kohti:

110 g maalausöljyä.

10 „ tärpättiä.

- B. Samoin kuin A, mutta 1 kert. sisävärikäsittely (öljyvärin tilalle).

Neliometriä kohti:

220 g sisäväriä.

2. Kivirakennuksissa tai rapatuissa puurakennuksissa.

- A. Seinien alaosa (n. 2 metriä) kerran tasoitus ja 2 kert. öljyvärimaalaus. Katot ja seinien yläosa maalataan kalkkivärillä.

Neliometriä kohti:

220 g maalausöljyä.

20 „ tärpättiä.

- B. Samoin kuin A, paitsi 2 kert. sisävärikäsittely (öljyvärin tilalle).

Neliometriä kohti:

440 g sisäväriä.

VI. Ravintola- ja niihin verrattavat huoneustot.

- A. Ovet, ikkunat, keittiöiden ja tarjoiluhuoneiden kalustot, keittiöiden pesu- ja WC-huoneiden seinät ja katot sekä tarjoiluhuoneiden seinät 2 kert. öljyvärikäsittely. Ravintolasalien seinät ja käytävät sekä porrashuoneet maalataan muulla värillä, esim. kivennäisvärillä, joka ei kosketuksesta tahraannu, tartu vaatteisiin eikä luovuta pölyä.

Ravintolahuoneistojen muiden osien maalaamiseen käytetään kalkki- tai muuta sellaista säännösteilyvapaista raaka-aineista valmistettua korvikeväriä, joka ei tartu vaatteisiin.

Neliometriä kohti:

170 g maalausöljyä.

15 „ tärpättiä.

- B. Menetelmä sama kuin A, mutta öljyvärikäsittelyn tilalle sisävärikäsittely.

Neliometriä kohti:

500 g sisäväriä.

VII. WC- ja kylpyhuoneiden seinät.

- A. Rapataan ja maalataan kalkkivärillä. Erikoistapauksissa, kuten sairaaloille tms. voidaan myöntää neliometriä kohti:

170 g maalausöljyä.

15 „ tärpättiä.

- B. Menetelmä sama kuin A, mutta öljykäsittelyn tilalle

500 g sisäväriä.

VIII. Rautaosat ja radiaattorit. Mikäli mahdollista käytettävä ruosteelta suojelevia asfaltti- ym. rautalakkoja.

- A. 2 kert. öljyvärikäsittely.

Neliometriä kohti:

150 g maalausöljyä.

- B. 2 kert. ulko- tai sisävärikäsittely.

Neliometriä kohti:

550 g ulko- tai sisäväriä (radiaattoriväriä).

1. Kérdés: A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők. A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők. A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők.

2. Kérdés: A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők. A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők. A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők.

3. Kérdés: A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők. A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők. A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők.

4. Kérdés: A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők. A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők. A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők.

5. Kérdés: A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők. A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők. A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők.

6. Kérdés: A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők. A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők. A feladat megoldásához szükséges adatok a feladat szövegéből kinyerhetők.